

דער בעלזער קוזאל

ממענינה הנובע של בעלזא מבית 'מערכת תורות בעלזא' • גליון יז • פרשת יתרו שבת קבלת התורה תש"פ

ממעניני הפרשה

קיבל את התורה בבחינת סיני ורק על ידי כך היה יכול להעבירה הלאה - "ומסרה ליהושע", שכן משה רבינו היה במדרגה גבוהה - 'ומשה עלה אל האלקים', ולכן [ללא שירידי את עצמו כסיני] לא היה יכול להעבירה. אושפיזא דמשה תשס"ו

'וישב משה את דברי העם' - כדי להתכלל עם כלל ישראל

בקבלת התורה כתוב (שמות י"ט, ד - ח) שהקדוש ברוך הוא אמר למשה רבנו שיאמר לבני ישראל "אתם ראיתם וגו' ועתה אם שמוע וגו' ואתם תהיו לי' וגו', וכתוב 'ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניכם את כל הדברים האלה אשר צוהו ה'. ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה' וכתוב בהמשך: 'וישב משה את דברי העם אל ה'. וכל המפרשים מתקשים בפשט הפסוק, למה היה צריך משה לומר את התשובה להשי"ת.

ואחד מהפשטים הוא, שמשה רבנו ראה ההתעוררות שהיה בשעה שאמרו כל אשר דבר ה' נעשה, רצה גם כן להצטרף עמהם, ולכן ענה להקדוש ברוך הוא מה שאמרו ישראל, כדי שגם הוא יתעורר באותו דבור. וכן בשירת הים היה משה רבנו ביחד וכאחד עם בני ישראל, כדכתיב (שמות ט"ו, א'): 'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' - משה ביחד עם בני ישראל.

סעודה ג' שמיני עצרת שחל בשבת תשס"ד

'זכור את יום השבת לקדשו' - שבת בבחינת יראה ובבחינת קדושה כנגד מידתו של יוסף

כתיב (שמות כ"ז, ז) "זכור את יום השבת לקדשו", ואיתא בזוה"ק (ח"ב צ"ב ע"א) "דא איהו רזא דברית קדישא", כלומר, כי שבת קודש הוא כנגד מידת יוסף הצדיק. ואף שמידת יוסף מידת יסוד היא המידה השישית, ואילו שבת הוא היום השביעי, אבל כאשר מונים בסדר המידות ממידת בינה, הרי כי יסוד היא המידה שביעית.

והנה מידת יוסף הצדיק הוא בחינת יראה, וכדכתיב (בראשית מ"ב, י"ח) "זאת עשו וחיו את האלוקים אני ירא". וזה נרמז במה דאיתא בתיקוני זוהר (ס"ט ע"א) כי תיבת "בראשית" הוא "ירא שבת", כי לפי האמור בשם הזוה"ק שיום השבת הוא כנגד מידת יוסף הצדיק, נמצא כי אצל יוסף ישנם שני הדברים "ירא שבת", בחינת ירא כמו שאמר "זאת עשו וחיו את האלוקים אני ירא", וכן בחינת שבת, כי שבת הוא כנגד מידת יוסף, וזה "בראשית" - ירא שבת" שאצל יוסף הצדיק, היה שני הדברים, ענין של ירא, וענין של שבת.

סעודה א' שבת חול המועד סוכות - אושפיזא דיוסף תשע"ג

'לא זהו שירדתם ואכלתם אצלו'

- ועבודה בעניני הגוף אינה שייכת אצל המלאכים

איתא במדרש (שמו"ר כ"ח, א'), 'ומשה עלה אל האלקים' (שמות יט, ג), 'עלית למרום שבת שבי לקחת מתנות באדם' (תהלים סח, יט), "באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, עשה בו הקדוש ברוך הוא קלסטירין של פניו של משה דומה לאברהם, אמר להם הקדוש ברוך הוא אי אתם מתביישין הימנו, לא זהו שירדתם ואכלתם בתוך ביתו" דכתיב (בראשית יח, ב) 'וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם', ואתם רוצים לפגוע בו, "אמר הקדוש ברוך הוא למשה לא נתנה לך תורה אלא בזכות אברהם שנאמר 'לקחת מתנות באדם', ואין אדם האמור כאן אלא אברהם, שנאמר (יהושע יז, טו) 'האדם הגדול בענקים'".

ידוע מה דאיתא בגמרא שבת (פח, ב) "בשעה שעלה משה רבינו למרום אמרו מלאכי השרת 'תנה הודך על השמים' (תהלים ח, ב)", שרצו שהשי"ת יתן את התורה למלאכי השרת.

וזה הכוונה במדרש, שבקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, מפני שלא רצו שהקדוש ברוך הוא יתן את התורה לבני ישראל אלא להם, ובמה ניצח אותם משה רבינו, בזה שאמר להם משה רבינו שהעבודה של אכילה ושתייה, עבודה זו שאותה ראו מלאכי השרת אצל אברהם אבינו שנתן לאכול ולשתות, לא שייך אצל מלאכים ורק בני ישראל יודעים עבודה זו של אכילה ושתייה, ועל כן טען משה רבינו שבני ישראל הם גדולים יותר ממלאכי השרת, שיש להם גם את העבודה באכילה ובשתייה ולכן הם צריכים לקבל את התורה.

אושפיזא דאברהם תשס"ט

'מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב'

על מנהיג ישראל לירד ממדריגתו ולהשפיע על כלל ישראל

כתיב בפסוק בפרשת יתרו (שמות יט, ג): 'ומשה עלה אל האלקים' - משה רבינו התדבק בקל חי, 'ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, היינו שהשי"ת אמר למשה שבכדי שתוכל להתחבר לכלל ישראל, הנך צריך להוריד את עצמך - ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר, ואז: 'כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, כי בכדי שתוכל לדבר עם בני ישראל הנך צריך להוריד את עצמך אל בני ישראל.

כדאיתא במשנה במסכת אבות (פ"א מ"א): "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע", הנה סיני הוא הנמוך שבהרים (סוטה ה, א), ומשה רבינו

ברכות לה, א

**'עבידנא לכו מילתא כי היכי דידיעינו' -
כדי שתבינו את מעלת וחביבות יציאת מצרים
'עבידנא לכו מילתא כי היכי דידיעיתו'.**

יש לומר על פי מה שאמר כ"ק אבי (מון מהר"ד) ז"ל בשם הראשונים, שעד לשעת מתן תורה בה שמעו ישראל מפי הגבורה 'אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' (שמות כ, ב), לא היתה הכרתם ביציאת מצרים בעל חשיבות, לפי שרק בשעת מתן תורה זכו להבין למפרע את המשמעות האמיתית של יציאת מצרים, משום שההכרה הראויה תלויה בתורה.

ונראה שזו הכוונה בדבריהם ז"ל: 'עבידנא לכו מילתא כי היכי דידיעיתו', שרק אז תוכלו להשיג את הדעת האמיתית ד'אנא הוא דאפיקית יתכון ממצרים'.

כ"ק מרון אדמו"ר מהר"ם מבילגורייא זי"ע

ברכות מ, ב

**'והיה ברכה' - הזכרת שמו של אברהם אבינו נחשב
כ'הזכרת השם' מפני שהמליך את הקב"ה על כל העולם**

"כל ברכה שאין בה שם ומלכות אינו ברכה". וביארו בתוספות (ד"ה אמר אבי'): 'וברכות של שמונה עשרה, אין בהם מלכות, דאין באים בפתיחה ובחתימה, אין שייך מלכות, אבל 'אלוקי אברהם', הוי כמו מלכות, דאברהם אבינו המליך הקדוש ברוך הוא על כל העולם, שהודיע מלכותו, לכן נכלל המלכות על ידי שמסיים במגן אברהם.

ובזה יש לומר הפירוש: 'והיה ברכה' (בראשית יב, ב). וברש"י: 'והיה ברכה, בך חותמין'. פירוש, שאתה תהיה ברכה, והיינו ברכה שיש בו שם ומלכות.

קידושא רבה פרשת לך תשל"ח

ברכות מא, א

**'ארץ זית שמן' - רמז שהעסק בענינים ארציים
יהיה עבודת השי"ת כמו תורה**

"כל המוקדם בפסוק זה מוקדם לברכה, שנאמר (דברים ה, ח) 'ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש'". וכן נפסק להלכה ב"שלחן ערוך" (או"ח סי' ריא ס"ד): "כל הקודם בפסוק 'ארץ חטה ושעורה' קודם לברכה, ו'ארץ' בתרא הפסיק הענין, וכל הסמוך לו חשוב מהמאוחר ממנו ל'ארץ' קמא".

ודקדק כ"ק זקני (מון מהר"ד) ז"ל למה הפסיק הכתוב ב'ארץ' בתרא, שאם בשביל סדר העדיפות בברכות, היה לו לומר: ארץ חטה ושעורה זית ודבש גפן ותאנה וגו'.

ואמר הענין בזה, דהנה איתא ב"שלחן ערוך" (או"ח סי' רלא) שצריך

פסחים עה, א

**'ופצתה הארץ את פיה' - ברר להם מיתה זו כדי שיוכלו
לשוב בתשובה
"ברור לו מיתה יפה".**

כתיב (במדבר ט"ז, כ"ח - ל') "ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני וגו' ופצתה הארץ את פיה וגו' וירדו חיים שאולה". וקשה, הלא איתא בגמרא (פסחים עה, א) "ברור לו מיתה יפה", ולמה ביקש משה מיתה קשה כזו בשבילם.

ויש לומר, דכשראה משה רעיא מהימנא שקרח ועדתו מוכרחים להענש בכדי שתתאמת התורה שנתנה על ידו, וכדאיתא בילקוט שמעוני שאמר קרח "לא משה נביא ולא אהרן כהן גדול ולא ניתנה תורה מן השמים, כיון ששמע משה כך הלך אצל ה' ואמר אם אני מוותר על בזיוני ועל בזיונו של אהרן, אבל על בזיונה של תורה איני מוותר, שנאמר 'בזאת תדעון' ואין 'זאת' אלא תורה שנאמר (דברים ד, מד) 'וזאת התורה אשר שם משה'", ולכן היו מוכרחים להענש, וריחם עליהם משה שלא יאבדו בלי הרהור תשובה, ולכן בחר להם מיתה זו כדי שיוכלו לחזור בתשובה לפני שימותו.

כ"ק מרון אדמו"ר מהר"י זי"ע

האדם ליחד את כל מעשיו ועניניו הגשמיים להשי"ת, כדכתיב (משלי ג, ו): "בכל דרכיך דעהו", ואמרו חז"ל (אבות פ"ב מ"ב): "וכל מעשיך יהיו לשם שמים", והעצה ליזכות לכך היא על ידי התורה הק', והנה "זית" רומז לתורה (עי' ברכות נ, א: "הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור שבתורה"), וזה שהסמיך הכתוב "ארץ" ל"זית" לרמז שעל ידי התורה יכולים ליחד ולהעלות את הארץ וכל אשר בה להשי"ת. אד"ק ז"ל.

ויש לומר עוד, על פי דברי ה"קדושת לוי" (ליקוטים ד"ה או יבואר ואכלתם הב') שפירש את הפסוק (איוב ב, כו) "ואכלתם אכול ושבוע", דהנה ישנן שתי דרכים בעבודת האכילה לשם שמים, האחת שהאכילה היא הכנה לעבודת השי"ת, והיינו שאוכל ושותה בכונה שגופו יהיה בריא לעבוד את השי"ת, ובאופן זה העבודה היא רק לאחר האכילה, ומדרגה נעלית מזו היא שהאכילה ושתיה עצמן הם עבודת השי"ת (עי' "מסילת ישרים" פכ"ו), ובאופן זה העבודה היא מיד בעת האכילה, וזהו: "ואכלתם אכול ושבוע", פירוש, תאכלו באופן שמיד בשעת האכילה תהיה התכלית, שהיא השביעה - "אכול ושבוע", והיינו שהאכילה עצמה תהיה עבודת השי"ת, ולא רק הכנה לעבודת השי"ת.

וזה שסמך הכתוב "זית" ל"ארץ", כי "זית" רומז לתורה, כאמור, לרמז שהעסק בענינים ארציים יהיה עבודת השי"ת כמו תורה, והיינו שעסקו בענינים גשמיים יהיה באופן שהוא עצמו עבודה, ולא רק הכנה לעבודת השי"ת שלאחריה.

כ"ק מרון אדמו"ר מהר"א זי"ע